Maarianvaaran teatterin ja
Maarianvaaran nuorisoseuran

Kestävän ja turvallisen toiminnan ohjelma

Laatinut Mataleena Kaasinen, kestävän tulevaisuuden asiantuntija (YAMK)

26.10.2026

Sisällys

KESTÄVÄN JA TURVALLISEN TOIMINNAN OHJELMA 1

Hyvä hallinto 1

Turvallinen toimintaympäristö 1

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus 1

Kulttuurinen ja sosiaalinen kestävyys ja kulttuurin moninaisuus 2

Yhteisöllisyys ja osallisuus 2

Ekologinen kestävyys 3

Taloudellinen kestävyys 4

Toimeenpano 4

Seuranta 4

HÄIRINNÄN JA EPÄASIALLISEN KOHTELUN HALLINNAN TOIMINTAMALLI 6

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA 8

YMPÄRISTÖVASTUUSUUNNITELMA 10

LIITTEET 12

Toimintasuunnitelma 12

KESTÄVÄN JA TURVALLISEN TOIMINNAN OHJELMA

Tämä ohjelma ohjaa Maarianvaaran nuorisoseura ry:n ja sen ylläpitämän Maarianvaaran teatterin toimintaa. Ohjelma kattaa kiertävän ammattiteatterin, Maarianvaarassa järjestettävät omat tapahtumat ja vierailuesitykset sekä yhdistyksen yhteisöllisen toiminnan. Periaatteita sovelletaan henkilöstön, vierailevien taiteilijoiden, vapaaehtoisten ja yhteistyökumppaneiden kanssa toimittaessa.

Hyvä hallinto

Edistämme avointa ja vastuullista hallintoa määrittelemällä selkeästi toiminnan vastuut ja päätöksentekotavat. Huolehdimme päätösten dokumentoinnista sekä siitä, että päätöksentekoon osallistuvat tuovat esiin mahdolliset esteellisyytensä eivätkä osallistu esteellisinä asian käsittelyyn. Sovimme palkkioiden ja korvausten perusteista etukäteen ja noudatamme niissä johdonmukaisia ja tasapuolisia periaatteita. Pidämme toiminnan keskeiset perustiedot ja yhteystiedot julkisesti saatavilla sekä viestimme toiminnastamme ymmärrettävästi henkilöstölle, tekijöille, jäsenille ja yhteistyökumppaneille.

Pidämme yhdistyksen säännöt, toiminnan tavoitteet, keskeiset vastuuhenkilöt ja yhteystiedot avoimesti saatavilla verkkosivuillamme. Johtokunnan muodostamisessa huomioimme tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden. Esteellisyydet todetaan ennen asian käsittelyä ja kirjataan pöytäkirjaan.

Turvallinen toimintaympäristö

Tavoitteenamme on toimintaympäristö, jossa jokainen voi työskennellä ja osallistua turvallisesti ja tulla kohdelluksi kunnioittavasti. Ehkäisemme epäasiallista käytöstä ja häirintää yhteisillä toimintaperiaatteilla ja perehdytyksellä. Määrittelemme selkeät ilmoituskanavat ja vastuuhenkilöt sekä vaihtoehtoisen yhteyshenkilön tilanteisiin, joissa ilmoitus koskee ensisijaista vastuuhenkilöä. Käsittelemme ilmoitukset viivytyksettä ja puolueettomasti, kuulemme osapuolia ja rajaamme tietojen käsittelyn asian selvittämisen kannalta tarpeellisiin henkilöihin. Sovimme korjaavista toimista ja tilanteeseen nähden oikeasuhtaisista seuraamuksista sekä seuraamme niiden toteutumista. Huolehdimme tarvittavasta tuesta ja siitä, ettei ilmoituksen tekemisestä aiheudu vastatoimia.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Edistämme tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta henkilöstön, taiteellisten tekijöiden ja yleisöjen näkökulmista. Arvioimme nykytilannetta palautteen ja yhteisen keskustelun avulla sekä tunnistamme osallistumista ja tasapuolista kohtelua vaikeuttavia käytäntöjä. Arvioinnin pohjalta asetamme konkreettiset tavoitteet, nimeämme vastuuhenkilöt ja sovimme toimenpiteistä sekä niiden seurannasta. Kiinnitämme huomiota avoimiin valintaperusteisiin, tasapuolisiin työskentelymahdollisuuksiin ja palkkioperiaatteisiin. Kehitämme saavutettavuutta yhteistyössä paikallisten järjestäjien kanssa kartoittamalla tilojen esteettömyyttä, ja huolehtimalla siitä, että esitysten perustiedot ovat saatavilla myös

esimerkiksi painetuista ilmoituksista tai puhelimitse. Kuuntelemme erilaisia tarpeita ja hyödynnämme saatua palautetta toiminnan kehittämisessä.

Kulttuurinen ja sosiaalinen kestävyys ja kulttuurin monimuotoisuus

Viemme ammattimaisesti toteutettua esittävää taidetta yhdenvertaisesti erilaisten ihmisten ja yhteisöjen saataville. Toimintamme suuntautuu erityisesti pieniin taajamiin ja maaseutualueille, joissa ammattimaisen esittävän taiteen tarjonta voi olla vähäistä ja etäisyydet kulttuuripalveluihin pitkiä. Tavoitteenamme on madaltaa osallistumisen kynnystä ja mahdollistaa taide-elämyksiä myös niille yleisöille, jotka eivät esimerkiksi pitkien välimatkojen tai muiden osallistumisen esteiden vuoksi pääse säännöllisesti kulttuuripalvelujen äärelle.

Samalla vahvistamme paikallisyhteisöjen kulttuurista ja sosiaalista pääomaa. Taide tarjoaa mahdollisuuden kohdata muita ihmisiä, tarkastella yhteisiä kokemuksia ja keskustella paikallisesti merkityksellisistä aiheista. Esitykset voivat vahvistaa yhteisöön kuulumisen tunnetta, lisätä vuorovaikutusta sekä tuoda näkyväksi alueiden omaa historiaa, kulttuuria ja erityispiirteitä. Näin toimintamme edistää sekä kulttuurista monimuotoisuutta että sosiaalista kestävyyttä.

Painotamme arvoissamme ja toiminnassamme erilaisten alueiden ja yhteisöjen koko yhteiskuntaa rikastuttavaa merkitystä. Lisäämme pienten taajamien ja maaseutukylien kulttuuritarjontaa, vahvistamme paikalliskulttuurien arvostusta ja tuomme niiden erityispiirteitä näkyviksi. Samalla pyrimme edistämään toimintakulttuuria, jossa maaseutualueet nähdään aktiivisina taiteen ja kulttuurin toimintaympäristöinä sekä ammattitaiteilijoiden merkityksellisenä työkenttänä.

Vaalimme paikallisia kulttuureja ja perinteitä sekä annamme tilaa uusille tulkinnoille ja erilaisille kokemuksille. Huomioimme ohjelmiston, vierailuesitysten ja yhteistyön suunnittelussa erilaisten yleisöjen tarpeita ja pyrimme madaltamaan osallistumisen esteitä. Paikallisten järjestäjien kanssa tehtävä yhteistyö auttaa tavoittamaan myös uusia yleisöjä.

Karjalankieliset esitykset ovat jatkuva osa ohjelmistoamme. Niiden kautta tuemme karjalan kielen elävää käyttöä esittävän taiteen kielenä ja tuomme karjalankielistä kulttuuria erilaisten yleisöjen ulottuville. Esitykset tarjoavat mahdollisuuden kohdata karjalan kieltä sekä kieltä osaaville, että siihen ensi kertaa tutustuville. Näin edistämme kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta sekä karjalaisen kulttuuriperinnön välittymistä ja uudistumista taiteen keinoin.

Yhteisöllisyys ja osallisuus

Yhteisöllisyys ja osallisuus ovat toimintamme keskeisiä arvoja. Toteutamme esitykset yhteistyössä paikallisten järjestäjien kanssa ja kuuntelemme suunnittelussa heidän toiveitaan, tarpeitaan ja paikallistuntemustaan. Ennen esityksiä tutustumme mahdollisuuksien mukaan alueen kulttuuriin, historiaan ja rakennettuun ympäristöön. Näin

esitykset eivät jää paikallisyhteisöstä irrallisiksi tapahtumiksi, vaan ne voivat liittyä alueen omiin kokemuksiin, kertomuksiin ja identiteettiin.

Nostamme toiminnassamme esille paikalliskulttuureja, paikallishistoriaa sekä rakennetun ympäristön kulttuuriarvoja. Emme ainoastaan esittele olemassa olevia perinteitä, vaan tarkastelemme niitä taiteen keinoin myös uusista näkökulmista. Taide voi auttaa tunnistamaan paikallisesti arvokkaita asioita, synnyttää keskustelua niiden merkityksestä ja tukea kulttuuriperinnön elävää uudistumista. Kyse on myös luottamuksen ilmapiirin kasvattamisesta yhteiskunnassa.

Vuorovaikutuksellisuus, osallistavuus ja yhteisöllisyys näkyvät sekä tuotantotavoissamme että itse taiteellisessa toiminnassa. Yleisön kohtaaminen alkaa jo esitystilaan saavuttaessa. Pyrimme luomaan tilaisuuksiin helposti lähestyttävän ja turvallisen ilmapiirin, jossa jokainen voi osallistua omalla tavallaan. Esitysten jälkeen jäämme mahdollisuuksien mukaan keskustelemaan yleisön kanssa esimerkiksi kahvikupin äärelle. Vapaamuotoiset kohtaamiset tarjoavat yleisölle mahdollisuuden jakaa kokemuksiaan ja palautettaan sekä vahvistavat esiintyjien, paikallisen järjestäjän ja yleisön välistä yhteyttä.

Ekologinen kestävyys

Pidämme toimintamme yhteydessä esillä ekologisen kestävyyden kysymyksiä. Puhumme esitysten ja niihin liittyvän yleisötyön yhteydessä esimerkiksi luonnon monimuotoisuudesta, luontokadosta ja ihmisen suhteesta ympäristöön. Taiteen keinoin vaikeita ja laajoja ympäristökysymyksiä voidaan käsitellä ymmärrettävästi sekä tuoda osaksi ihmisten arkea ja yhteistä keskustelua.

Pyrimme vähentämään toimintamme ympäristövaikutuksia jo tuotantojen suunnitteluvaiheessa. Käytämme mahdollisuuksien mukaan kierrätettyjä, uudelleenkäytettäviä ja pitkäikäisiä materiaaleja. Esitysten lavastus ja rekvisiitta suunnitellaan tarkoituksenmukaisiksi ja mahdollisimman kevyiksi, jotta niiden valmistamiseen tarvitaan vähemmän materiaaleja ja niiden kuljettaminen on tehokasta. Suosimme sähköisiä käsiohjelmia ja muuta digitaalista viestintää silloin, kun se palvelee yleisöä ja vähentää tarpeetonta materiaalinkulutusta.

Kiertuetoiminnassa merkittävä osa ympäristövaikutuksista syntyy matkustamisesta. Tämän vuoksi suunnittelemme esitysmatkat ja kiertueet siten, että samalla alueella toteutetaan mahdollisuuksien mukaan useita esityksiä yhden matkan aikana. Koko työryhmä matkustaa samassa autossa, mikä vähentää ajokilometrejä henkilöä kohden.

Osa työntekijöistämme on suorittanut ekologisen ajamisen koulutuksen. Taloudellisella ajotavalla voidaan vähentää polttoaineenkulutusta, päästöjä ja ajoneuvon kulumista sekä samalla parantaa liikenneturvallisuutta. Kiertueiden reitit, aikataulut ja kuljetettavan materiaalin määrä suunnitellaan etukäteen siten, että vältämme tarpeettomia ajoja ja yhdistämme kuljetuksia mahdollisimman tehokkaasti.

Arvioimme kiertueiden ja omien tapahtumien ympäristövaikutuksia erityisesti matkustamisen, hankintojen, energiankäytön ja jätteiden osalta. Maarianvaaran nuorisoseurantalolla ja muissa tapahtumapaikoissa sovimme järjestäjien kanssa lajittelusta, tarpeettoman energiankulutuksen vähentämisestä ja tarjoiluhävikin ehkäisystä. Seuraamme käytettävissä olevien tietojen avulla esimerkiksi kiertuekilometrejä, polttoaineenkulutusta ja materiaalien uudelleenkäyttöä.

Taloudellinen kestävyys

Suunnittelemme toimintamme realistisesti käytettävissä olevan rahoituksen ja henkilöstöresurssien mukaan. Varaamme budjettiin riittävästi varoja työn asianmukaiseen korvaamiseen ja sovimme palkkioista, kulukorvauksista sekä maksuaikatauluista etukäteen. Mitoitamme työmäärän ja aikataulut niin, että valmistelulle, esityksille ja palautumiselle jää riittävästi aikaa. Sovimme vapaaehtoisten tehtävistä, vastuista ja tuesta selkeästi sekä erotamme vapaaehtoistyön palkallisesta työstä. Tunnistamme keskeiset taloudelliset riskit, kuten rahoituksen epävarmuuden, kustannusten nousun ja esitysten peruuntumiset, ja varaudumme niihin budjetoinnilla, kirjallisilla sopimuksilla ja vaihtoehtoisilla toteutustavoilla. Seuraamme talouden toteutumista säännöllisesti ja sopeutamme toimintaa tarvittaessa.

Maksamme palkat ja korvaukset alan reilujen käytäntöjen ja sovellettavien työehtojen mukaisesti. Huomioimme työn kokonaisuuden, kuten harjoittelun, esitykset sekä sovitut valmistelu-, matka- ja purkutehtävät.

Toimeenpano

Ohjelma otetaan vaiheittain käyttöön vuoden 2027 aikana. Johtokunta valmistelee alkuvuodesta toimeenpanon käytännöt ja nimeää ohjelman, häirinnän ja epäasiallisen kohtelun toimintamallin, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman sekä ympäristövastuusuunnitelman vastuuhenkilöt ja varahenkilöt. Tarvittavat hyväksymis- ja nimeämispäätökset tehdään viimeistään keväällä 2027 yhdistyksen sääntöjen ja toimivaltajaon mukaisesti. Päätösten jälkeen henkilöstö, vierailevat tekijät ja vapaaehtoiset perehdytetään heidän tehtäviensä kannalta olennaisiin käytäntöihin. Samalla sovitaan käytännön toimista, aikatauluista ja tarvittavasta koulutuksesta. Ohjelma ja siihen liittyvät toimintaohjeet pidetään helposti löydettävissä myös saavutettavina verkkoversioina.

Käymme yhteistyökumppaneiden kanssa etukäteen läpi yhteistyötä koskevat turvallisuuden, yhdenvertaisuuden ja ympäristövastuun periaatteet. Kirjaamme olennaiset ehdot ja vastuut sopimuksiin sekä sovimme menettelyistä tilanteissa, joissa yhteisiä periaatteita ei noudateta.

Seuranta

Seuraamme ohjelman toteutumista osana toiminnan vuosittaista arviointia. Keräämme palautetta henkilöstöltä, tekijöiltä, vapaaehtoisilta, yhteistyökumppaneilta ja yleisöltä sekä hyödynnämme sitä toimintatapojen kehittämisessä. Käsittelemme havaitut poikkeamat sovittujen menettelyjen mukaisesti, kirjaamme tarvittavat korjaavat toimet ja seuraamme niiden toteutumista luottamuksellisuus huomioiden. Kokoamme vuosittain yhteen toteutetut

toimet, keskeiset havainnot ja seuraavan vuoden kehittämistarpeet ilman yksittäisten henkilöiden tunnistettavia tietoja. Nimeämme ohjelman ja siihen liittyvien asiakirjojen päivittämisestä vastaavan henkilön tai tahon. Tarkistamme asiakirjat vuosittain ja aina toiminnan tai olosuhteiden olennaisesti muuttuessa.

TURVALLISUUS JA HÄIRINNÄN JA EPÄASIALLISEN KOHTELUN HALLINNAN TOIMINTAMALLI

Tämä toimintamalli koskee Maarianvaaran nuorisoseura ry:n ja Maarianvaaran teatterin henkilöstöä, vierailevia tekijöitä ja vapaaehtoisia sekä toimintaa yhteistyökumppaneiden ja yleisöjen kanssa. Sitä sovelletaan harjoituksissa, esityksissä, kiertueilla, yhteiskuljetuksissa, työmatkamajoituksessa, tapahtumissa ja toimintaan liittyvässä verkkoviestinnässä.

Ehkäisy ja yhteiset pelisäännöt

Kohtelemme toisiamme kunnioittavasti emmekä hyväksy uhkailua, pilkkaamista, tarkoituksellista ulkopuolelle jättämistä tai muuta epäasiallista kohtelua. Puutumme myös yksittäisiin loukkaaviin tekoihin. Asiallinen palaute, taiteelliset näkemyserot ja perustellut työnjohdolliset ratkaisut eivät sellaisinaan ole häirintää. Käymme pelisäännöt ja ilmoitusohjeet läpi jokaisen tuotannon ja tapahtuman alussa sekä sovimme paikallisen järjestäjän kanssa vastuut ja avunsaannin.

Ilmoittaminen

Jos yhteisössämme koetaan tai havaitaan epäasiallista kohtelua, ilmoitetaan siitä nimetylle yhteyshenkilölle suullisesti tai kirjallisesti. Ilmoituksessa kuvataan mitä tapahtui, milloin ja missä sekä ketkä olivat paikalla, kaikki asiaan liittyvät viestit säilytetään. Käytöksen lopettamista voi pyytää, jos se tuntuu turvalliselta, mutta se ei ole ilmoittamisen edellytys. Jos ilmoitus koskee yhteyshenkilöä tai tämä on esteellinen, on otettava yhteys varahenkilöön. Välittömässä vaarassa siirrytään turvaan, pyydetään apua tapahtuman vastuuhenkilöltä ja soitetaan tarvittaessa 112.

Käsittely ja vastuut

Ilmoituksen vastaanottaja toimittaa asian viivytyksettä esteettömälle johtokunnan nimeämälle käsittelijälle. Työnantajalla on vastuu selvittää työssä ilmenevä epäasiallinen kohtelu. Käsittelijä arvioi välittömän suojan tarpeen, kertoo osapuolille käsittelyn etenemisestä ja kuulee heitä puolueettomasti, tarvittaessa erikseen. Osapuolet voivat käyttää tukihenkilöä. Tapahtumat, johtopäätökset, toimet, vastuuhenkilöt ja seuranta kirjataan. Ratkaisu ja sen perustelut kerrotaan osapuolille heitä koskevilta osin. Tarvittaessa käytetään ulkopuolista asiantuntijaa.

Toimet, luottamuksellisuus ja tuki

Epäasiallinen käytös määrätään lopetettavaksi ja sovitaan tarvittavista korjaavista toimista. Mahdolliset seuraamukset arvioidaan tilanteen, toimivallan, lainsäädännön ja sopimusten perusteella, kyseeseen voivat tulla esimerkiksi huomautus, varoitus tai osallistumisen tai yhteistyön päättäminen asianmukaisin perustein. Yleisön tai kumppanin epäasialliseen toimintaan puututaan yhdessä tapahtumajärjestäjän kanssa. Tietoja käsittelevät vain selvittämiseen ja päätöksentekoon tarvittavat henkilöt, ja asiakirjat säilytetään suojatusti vain tarpeellisen ajan. Täydellistä nimettömyyttä ei voida luvata, sillä asian selvittäminen

edellyttää yleensä osapuolten tunnistamista. Ilmoittajaan tai selvittämiseen osallistuvaan ei kohdisteta vastatoimia. Tukea saa yhteyshenkilöltä sekä tilanteen mukaan työterveyshuollosta, ammattiliitosta tai työsuojeluviranomaiselta.

Kokonaisturvallisuus ja turvallisuuskulttuuri

Huolehdimme kokonaisturvallisuudesta ennakoivasti harjoituksissa, esityksissä, tapahtumissa, kiertueilla ja kuljetuksissa. Ennen toiminnan alkua tuotannon tai tapahtuman vastuuhenkilö käy työryhmän ja tarvittaessa paikallisen järjestäjän kanssa läpi esiintymispaikan kulkureitit, poistumistiet, työskentelytilat, yleisöjärjestelyt ja avunsaannin. Lavastuksen, rekvisiitan, työvälineiden ja muun kaluston on oltava käyttötarkoitukseensa sopivia, ehjiä ja turvallisesti sijoitettuja. Ajoneuvon kunnosta, kuorman asianmukaisesta kiinnityksestä, turvallisesta kuormauksesta ja purkamisesta sekä kuljettajan riittävästä lepoajasta huolehditaan kiertueita suunniteltaessa ja toteutettaessa. Työryhmälle kerrotaan, miten vaara- ja poikkeamatilanteissa toimitaan ja kenelle havainnoista ilmoitetaan. Ensiapuvalmius ja tarvittavat yhteystiedot varmistetaan toiminnan luonteen ja tapahtumapaikan mukaan.

Keväällä 2027 arvioidaan ensiapukoulutuksen, työturvallisuuskortin ja muun turvallisuuskoulutuksen tarve sekä sovitaan mahdollisten koulutusten toteutuksesta, vastuista ja aikataulusta. Turvallisuuskäytäntöjä kehitetään työryhmiltä, vapaaehtoisilta ja yhteistyökumppaneilta saadun palautteen sekä havaittujen vaaratilanteiden perusteella.

Seuranta ja käyttöönotto

Jokaiselle tuotannolle ja tapahtumalle nimetään ennen toiminnan alkua turvallisuudesta ja perehdytyksestä vastaava henkilö. Nimeämiskäytäntö vahvistetaan osana ohjelman käyttöönottoa 2027.

Käsittelijä sopii seurantapäivän ja varmistaa, että epäasiallinen kohtelu on päättynyt ja sovitut toimet toteutuneet. Johtokunta arvioi mallin toimivuutta vuosittain ilman yksittäisten tapausten tunnistettavia tietoja.

Yhteyshenkilö, varahenkilö ja käsittelijä nimetään keväällä 2027 ennen toimintamallin täysimääräistä käyttöönottoa. Samalla vahvistetaan yhteystiedot, ilmoitusohje ja käsittelyn määräajat. Tiedot lisätään tähän asiakirjaan päätösten jälkeen.

Johtokunta käsittelee käyttöönoton etenemisen syksyllä 2027 ja arvioi toimintamallin toimivuutta tämän jälkeen vuosittain.

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA

Tarkoitus ja soveltaminen

Tämä suunnitelma koskee Maarianvaaran nuorisoseura ry:n ja Maarianvaaran teatterin henkilöstöä, vierailevia tekijöitä, vapaaehtoisia ja yleisöjä. Edistämme tasa-arvoisia mahdollisuuksia ja yhdenvertaista kohtelua työssä, yhdistystoiminnassa ja tapahtumiin osallistumisessa. Emme hyväksy syrjintää. Huomioimme erilaiset tarpeet eikä yhdenvertainen kohtelu tarkoita kaikissa tilanteissa samanlaista toimintatapaa.

Nykytilan arviointi

Toimintamme lähtökohtia ovat taiteen vieminen pieniin taajamiin ja maaseutukyliin, paikallinen yhteistyö sekä karjalankieliset esitykset osana jatkuvaa ohjelmistoa. Näiden rinnalla selvitämme henkilöstön, vierailevien tekijöiden ja vapaaehtoisten kanssa, miten tasapuolinen kohtelu toteutuu valinnoissa, tehtävien jaossa, palkkioissa ja osallistumismahdollisuuksissa. Saavutettavuuden varmistamiseksi haluamme säilyttää esimerkiksi varausmahdollisuuden aina myös puhelimitse. Keräämme myös yleisöjen ja järjestäjien palautetta saavutettavuudesta ja osallistumisen esteistä. Arviointi koskee toimintatapoja, ei yksittäisten henkilöiden suoriutumista.

Tasapuoliset työskentelymahdollisuudet

Tavoitteemme on, että tekijävalinnat, tehtävät ja korvaukset perustuvat selkeisiin, tehtävän kannalta perusteltuihin kriteereihin. Sovimme työn sisällöstä ja palkkioperusteista etukäteen ja tarkistamme perusteettomien erojen mahdollisuuden tuotantojen suunnittelussa. Huomioimme työjärjestelyissä erilaiset elämäntilanteet ja työn tekemisen tarpeet mahdollisuuksien mukaan. Tuotannosta vastaava huolehtii käytännön toteutuksesta, ja johtokunta seuraa periaatteiden toteutumista vuosittain.

Saavutettavuus ja kulttuurinen moninaisuus

Tavoitteemme on madaltaa esityksiin ja yhdistystoimintaan osallistumisen esteitä. Selvitämme ennen tapahtumaa yhdessä paikallisen järjestäjän kanssa kulkureitit, tilojen esteettömyyden ja saatavilla olevan avun sekä viestimme myös tiedossa olevista rajoitteista. Annamme selkeät tiedot lipuista, esityskielestä ja yhteyshenkilöstä, jolta voi kysyä osallistumisjärjestelyistä. Sovimme yksilöllisistä järjestelyistä tarpeen mukaan. Tarjoamme olennaiset tapahtumatiedot myös muuten kuin verkossa. Karjalankielisillä esityksillä edistämme kielellistä moninaisuutta ja kielen elävää käyttöä. Tuotannosta ja viestinnästä vastaavat toteuttavat toimet kunkin tapahtuman valmistelussa.

Syrjinnän ehkäisy ja ilmoittaminen

Käymme suunnitelman periaatteet läpi henkilöstön, vierailevien tekijöiden ja vapaaehtoisten kanssa toiminnan alkaessa. Kerromme myös yhteistyökumppaneille yhteisistä pelisäännöistä. Syrjintää tai epäasiallista kohtelua koskevan ilmoituksen voi tehdä

yhdistyksen nimeämälle yhteyshenkilölle tai tämän varahenkilölle. Ilmoitus selvitetään viivytyksettä, puolueettomasti ja luottamuksellisesti tämän ohjelman häirinnän ja epäasiallisen kohtelun toimintamallin mukaisesti. Ilmoittamisesta ei saa aiheutua vastatoimia.

Seuranta, vastuut ja hyväksyminen

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma viimeistellään ja hyväksytään keväällä 2027 yhdistyksen sääntöjen ja toimivaltajaon mukaisesti. Hyväksymisen yhteydessä johtokunta nimeää toteutuksen vastuuhenkilön ja vahvistaa ensimmäiset kehittämistoimet, vastuuhenkilöt ja määräajat. Tiedot lisätään tähän asiakirjaan päätösten jälkeen. Arvioimme vuosittain sovittujen toimien toteutumista, saatua palautetta ja havaittujen esteiden poistamista. Kirjaamme tulosten perusteella seuraavan vuoden kehittämistoimet, vastuuhenkilöt ja aikataulut sekä tiedotamme niistä toimintaan osallistuville. Ensimmäinen käyttöönoton arviointi tehdään johtokunnan syyskokouksen yhteydessä vuonna 2027.

YMPÄRISTÖVASTUUSUUNNITELMA

Tarkoitus ja ympäristövaikutusten arviointi

Tämä suunnitelma täsmentää ohjelman ekologisen kestävyyden periaatteita Maarianvaaran nuorisoseura ry:n ja Maarianvaaran teatterin kiertueilla, tuotannoissa ja omissa tapahtumissa. Tavoitteemme on vähentää tarpeetonta matkustamista, materiaalinkulutusta, energiankäyttöä ja jätettä. Arvioimme ennen kutakin tuotantoa ja kiertuetta suunnitellut matkat, kuljetukset, hankinnat ja tapahtumapaikan käytännöt sekä valitsemme toteuttamiskelpoiset keinot ympäristökuormituksen vähentämiseksi.

Kiertueet ja kuljetukset

Suunnittelemme reitit ja aikataulut niin, että samalla matkalla voidaan toteuttaa mahdollisimman monta esitystä ja välttää tarpeettomia ajoja. Hyödynnämme yhteiskuljetuksia ja pidämme lavastuksen ja rekvisiitan kevyinä ja helposti kuljetettavina. Hyödynnämme ekologisen ajamisen koulutuksessa saatua osaamista. Tuotannosta vastaava sopii matkajärjestelyistä työryhmän kanssa ennen kiertuetta.

Materiaalit, hankinnat ja viestintä

Kartoitamme käytettävissä olevat materiaalit ennen uusia hankintoja. Suosimme mahdollisuuksien mukaan uudelleenkäyttöä, kierrätysmateriaaleja, lainaamista sekä pitkäikäisiä ja korjattavia tarvikkeita. Suunnittelemme lavastuksen ja rekvisiitan siten, että niitä voidaan käyttää uudelleen. Käytämme sähköisiä käsiohjelmia silloin, kun ne palvelevat yleisöä, ja mitoitamme tarvittavat painotuotteet todellisen tarpeen mukaan. Ympäristötoimet eivät saa estää olennaisen tiedon saamista myös ilman digitaalisia palveluja.

Tapahtumapaikat ja ympäristöviestintä

Sovimme Maarianvaaran nuorisoseurantalolla ja vierailupaikoissa järjestäjän kanssa lajittelusta, tarpeettoman energiankulutuksen vähentämisestä ja mahdollisen tarjoiluhävikin ehkäisystä. Käymme ennen tapahtumaa läpi, mistä teatteri ja mistä paikallinen järjestäjä vastaavat. Ohjeistamme työryhmän ja vapaaehtoiset sovittuihin käytäntöihin ja kerromme lajittelusta yleisölle tarvittaessa. Pidämme luonnon monimuotoisuutta, luontokatoa ja ihmisen ympäristösuhdetta esillä esitysten ja yleisötyön yhteydessä ohjelman ekologisen kestävyyden periaatteiden mukaisesti.

Vastuut ja seuranta

Ympäristövastuusuunnitelma hyväksytään keväällä 2027 yhdistyksen sääntöjen ja toimivaltajaon mukaisesti. Hyväksymisen yhteydessä johtokunta nimeää suunnitelman toteutuksesta ja päivittämisestä vastaavan henkilön. Tuotantojen ja tapahtumien vastuuhenkilöt huolehtivat käytännön toimista yhdessä työryhmien ja järjestäjien kanssa. Kokoamme vuosittain käytettävissä olevat tiedot kiertuekilometreistä, polttoaineenkulutuksesta, esitysmääristä ja materiaalien uudelleenkäytöstä sekä havainnot

lajittelun ja muiden toimien toteutumisesta. Kirjaamme puutteet ja korjaavat toimet sekä valitsemme vuosittain seuraavat kehittämistavoitteet, vastuuhenkilöt ja aikataulut. Suunnitelman vastuuhenkilö nimetään keväällä 2027, ja tieto lisätään tähän asiakirjaan päätöksen jälkeen.
Ensimmäiset kehittämistavoitteet ja määräajat vahvistetaan keväällä 2027. Niiden toteutumista arvioidaan johtokunnan syyskokouksen yhteydessä.

LIITTEET

Toimintasuunnitelma

Kokonaisuus	Käytännön toimet ja tuotos	Vastuu	Aikataulu	Seuranta ja todennus
1. Hyvä hallinto	Julkaistaan säännöt, tavoitteet, johtokunnan kokoonpano sekä vastuu- ja yhteystiedot. Sovitaan päätöksenteko- ja palkkioperiaatteet sekä kirjataan esteellisyydet pöytäkirjoihin. Tuotos: ajantasaiset verkkotiedot ja kirjalliset hallintoperiaatteet.	Johtokunta Verkkotietojen päivittäjä nimetään	Vuosittain ja tietojen muuttuessa Päätöksenteossa jatkuvasti.	Verkkotietojen ajantasaisuuden ja periaatteiden toteutumisen tarkistus vuosittain.
2. Turvallinen toimintaympäristö	Nimetään yhteyshenkilö ja varahenkilö sekä esteetön käsittelijä. Täydennetään yhteystiedot ja sovitaan kirjaamisesta ja suojatusta säilyttämisestä. Käydään ilmoitusohje ja vastuut läpi työryhmän ja järjestäjän kanssa. Tuotos: käyttöön otettu toimintamalli ja helposti löytyvä ilmoitusohje.	Johtokunta nimeää vastuuhenkilöt Työnantajan edustaja vastaa työssä ilmenevien tilanteiden selvittämisestä.	Perehdytys jokaisen tuotannon ja tapahtuman alussa. Ilmoitukset käsitellään viivytyksettä.	Yhteystietojen ja perehdytyksen tarkistus. Tapauskohtaiset toimet ja seuranta kirjataan suojatusti, vuosiarviossa ei tunnistettavia tietoja.
3. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus	Tehdään nykytilan arvio henkilöstöä, tekijöitä ja vapaaehtoisia kuullen. Tarkistetaan valinta-, tehtävä- ja palkkioperusteet. Kartoitetaan tilojen esteet ja annetaan selkeät osallistumistiedot. Tuotos: täydennetty suunnitelma ja nimetyt kehittämistoimet.	Johtokunta ja nimettävä yhteyshenkilö Tuotannosta ja viestinnästä vastaavat toteuttavat tapahtumakohtaiset toimet.	Nykytilan arvio ennen suunnitelman hyväksymistä Saavutettavuustarkistus ennen tapahtumaa Vuosiarvio syyskokouksessa.	Nykytilan havainnot, sovittujen toimien toteutuminen, saavutettavuustietojen kattavuus ja palaute osallistumisen esteistä.
4. Kulttuurinen moninaisuus, yhteisöllisyys ja osallisuus	Esim. karjalankieliset esitykset osana ohjelmistoa. Viedään esityksiä pieniin taajamiin ja maaseutukyliin, kuunnellaan paikallisia järjestäjiä ja tarjotaan mahdollisuuksia yleisökeskusteluihin. Tuotos: periaatteet huomioiva ohjelmisto ja paikallisesti suunnitellut kohtaamiset.	Ohjelmistosta ja tuotannoista vastaavat yhdessä työryhmien ja paikallisten järjestäjien kanssa.	Ohjelmistoa ja kiertueita suunniteltaessa sekä esitysten yhteydessä.	Tilastointi osana toimintakertomusta, yleisö- ja järjestäjäpalautteen laadullinen koonti vuosittain.
5. Ympäristövastuu	Yhdistetään esitysmatkoja ja kuljetuksia. Kartoitetaan materiaalit ennen hankintoja ja suositaan uudelleenkäyttöä sekä kevyitä lavasteita. Sovitaan lajittelusta, energiankäytöstä ja tarjoiluhävikistä järjestäjän kanssa. Tuotos: tuotantokohtainen ympäristötarkistus.	Mataleena Kaasinen, ympäristövastuusuunnitelman vastuuhenkilö. Tuotantojen vastuuhenkilöt ja järjestäjät toteuttavat käytännön toimet. Johtokunta hyväksyy tavoitteet.	Ennen tuotantoja ja kiertueita. Arviointi syyskokouksessa ja vuosikoonti vuoden päätyttyä.	Kiertuekilometrit, polttoaineenkulutus ja esitysmäärät, materiaalien uudelleenkäyttö ja tapahtumakäytäntöjen havainnot. Vertailussa huomioidaan toiminnan laajuus.
6. Taloudellinen kestävyys ja työn kohtuullisuus	Laaditaan realistiset budjetit, sovitaan reilut palkat ja korvaukset sekä maksuaikataulut kirjallisesti. Mitoitetaan työ ja palautuminen, erotetaan vapaaehtoistyön tehtävät palkallisesta työstä ja varaudutaan rahoitus- ja peruutusriskeihin. Tuotos: budjetit, sopimukset ja selkeät tehtäväjaot.	Johtokunta sekä taloudesta ja tuotannoista vastaavat, tehtäväkohtaiset nimet vahvistetaan.	Vuosi- ja tuotantosuunnittelussa. Seuranta tuotantojen aikana ja niiden jälkeen.	Budjetin ja toteuman vertailu, sovittujen maksujen toteutuminen, työkuormapalaute ja riskien edellyttämät korjaavat toimet.
7. Perehdytys, viestintä ja kumppanuudet	Kootaan ohjelman ohjeet perehdytykseen, järjestetään tarvittava koulutus ja julkaistaan saavutettavat verkkoversiot. Sovitaan kumppanien kanssa turvallisuus-, yhdenvertaisuus- ja ympäristövastuista sekä kirjataan olennaiset ehdot sopimuksiin. Tuotos: perehdytysaineisto, verkkoversiot ja sovitut yhteistyöehdot.	Johtokunta nimeää toimeenpanon ja viestinnän vastuuhenkilöt. Tuotantovastaavat hoitavat perehdytyksen ja kumppanikohtaiset sopimukset.	Ennen toiminnan tai yhteistyön alkua, päivitys ohjeiden muuttuessa.	Perehdytyksen toteutuminen, ohjeiden löydettävyys ja saavutettavuus sekä vastuiden kirjaaminen sopimuksiin.
8. Arviointi ja asiakirjojen päivittäminen	Kootaan palaute, toteutuneet toimet ja korjaustarpeet. Täydennetään puuttuvat vastuut ja hyväksymistiedot, päivitetään ohjelma ja osasuunnitelmat sekä sovitaan seuraavan vuoden tavoitteet. Tuotos: tiivis vuosikoonti ja ajantasaiset asiakirjat.	Johtokunta ja nimettävä ohjelman päivitysvastaava yhdessä osa-alueiden vastuuhenkilöiden kanssa.	Vuosittain johtokunnan syyskokouksen yhteydessä sekä olennaisten muutosten jälkeen. Koko vuoden tiedot täydennetään vuoden päätyttyä.	Päätetyt kehittämistoimet, vastuuhenkilöt ja määräajat, toteutumisen tarkistus seuraavassa vuosiarviossa. Ei yksittäisten henkilöiden tunnistettavia tietoja vuosikoontiin.